

«після» переживань, утворює єдність потоку переживань» [с.229], тобто його тривалість. Тому кожен відтінок сприйняття твору мистецтва чи будь-якої іншої речі або ситуації, будь-яке їх переживання є відмінним від інших переживань чи відтінків, але бере участь у конструюванні дійсності цієї речі як континууму відтінків і переживань, що досягається і забезпечується завдяки їх триванню у свідомості.

Таким чином, тривалість маніфестує себе як спосіб буття твору мистецтва, його життєдайна сила, і, як така, виявляє себе в особливостях діяльності самої свідомості. Часовість, а краще сказати, внутрішня темпоральність цієї свідомості є її основною характеристикою. Тривалість дозволяє щоразу по-новому прочитувати літературний твір чи прослуховувати давно знайому мелодію і відзнаходити в них все нові й нові відтінки. Тривалість постулює незавершеність справжнього твору мистецтва, його відкритість до наповненості новими смислами, що й дозволяє тому, хто його сприймає, бути співавтором.

1. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Т.І: Герменевтика І: Основи філософської герменевтики. – К., 2000.

Оксана Чурсінова

Національний університет “Львівська політехніка”,
м. Львів

П. ЮРКЕВИЧ ПРО МЕХАНІСТИЧНИЙ РЕДУКЦІОНІЗМ У РОЗУМІННІ ЛЮДСЬКОЇ ОСОБИСТОСТІ

Український філософ Памфіл Юркевич був переконаний у всепереборній силі людського розуму і сповнений віри у блискуче майбутнє освіти і науково-технічного поступу. Він вважав, що сила знання, як і можливість технічних винаходів полягає у здатності людського духа робити з дослідів і спостережень необхідні мисленні умовиводи. У дійсному пізнанні природи, творчій діяльності, винаходах людина з життєвою необхідністю виявляє мислення як силу і предметну діяльність, що має значення не тільки для нас, але для об'єктивної натури речей. Щоденні успіхи науки та мистецтва достатньо виправдовують поведінку людини, яка пізнає і робить винаходи. Проте філософ дуже критично ставився до механістичного редукціонізму деяких сучасних йому психологів, схильних вважати душу людини складною машиною і

говорили, що в майбутньому її можна буде вивчати засобами природничих наук. Ми звикаємо, зазначав П. Юркевич розглядати душу як машину, що зводиться й настроюється у цілковитій відповідності до тих поштовхів і вражень, які надходять на неї з боку зовнішнього світу. Ми хотіли б визначити непідвладну нашому погляду сутність душі (яка призначена до розвитку не тільки у часі, але й у вічності) через тім її стани, які є відображенням зовнішнього світу. П. Юркевич не погоджувався з позицією механістичного раціоналізму, згідно з яким у подальшому розвитку нашого пізнання про душу ми будемо в змозі визначити її рухи й зміни з тією самою математичною точністю, з якою нині визначаємо рухи парової машини, так що керування станами й рухами душі стане для нас так само легким і правильно розрахованим, як керування паровою машиною. Мислитель вважав, що людина не є машиною, вухомленою якимось моральним механізмом і байдужою до того, що виробляється внаслідок цього руху. П. Юркевич був глибоко переконаний у тому, що в основі будь-якого предмету, всіх явищ світу перебуває ідея, або Бог.

Станіслав Сандрачук

Львівський національний медичний університет
ім. Данила Галицького,
м. Львів

АЛЬБЕР КАМЮ: ” БЕЗГЛУЗДИЙ СВІТ” ДОСТОЄВСЬКОГО

У даних тезах пропонуються до розгляду стислі відповіді на три послідовні запитання: Чому наріжною проблемою філософії Камю вважав самогубство? Чому для її аналізу послугувався жанром роману, а не філософського трактату? Чому з великої низки найвидатніших художніх творів обрав для цього саме романи Ф.М. Достоевського? Камю з достатньою повагою ставився до емпіричного пізнання та методів науки. Він зазначав, що світ цілковито надається осягненню, вчені повсякчас простують від однієї теоретичної моделі до іншої, більш досконалої. Але це завжди тільки гіпотетична конструкція людського глузду. Не існує кінцевого, остаточного сенсу. Світ не кришталево про-зорий для нашого розуму, що не спроможний надати відповіді на самі суттєві наші питання. Виміри простору і часу, побудови атому, структу-ра галактики вкрай важливі для природничих наук, жодним чином не сприяють усвідомленню